

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 154

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

datum: 25 januari 2021

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Lijkbezorging - Alternatieve vormen

Cremeren is in Vlaanderen een algemeen aanvaarde methode. Toch zorgt het voor een (te) grote CO₂-uitstoot en komen er allerlei toxische stoffen vrij. De meeste crematoria zijn voorzien van extra filters, maar niettegenstaande dat blijkt de uitstoot te groot. De uitvaartsector is dus steeds op zoek naar vernieuwende en milieuvriendelijke methoden. Op dit moment denkt men aan resomatie (oplossen van lichamen), cryomeren (vriesdrogen) en humusatie.

Bij resomeren wordt het lichaam opgelost in een aluminium container waarin water en alkali zit. Die zorgen ervoor dat er enkel van de botten een fijn wit residu overblijft dat aan de nabestaanden bezorgd wordt. Hier wordt acht keer minder energie gebruikt dan bij crematie en komen er geen schadelijke stoffen vrij die eerst gefilterd moeten worden.

Bij cryomeren wordt het lichaam in vloeibare stikstof gelegd en afgekoeld tot min 196°. Dat zorgt ervoor dat het lichaam tot minimale deeltjes wordt teruggebracht wat kan meegegeven worden aan de nabestaanden. Dit proces neemt echter heel wat tijd in beslag (ongeveer tien à twaalf dagen om tot het poeder te komen). Ook hier komen er geen schadelijke stoffen in de lucht of bodem terecht. Bij Nederlands onderzoek blijkt echter wel dat er veel energie verbruikt wordt.

Bij humusatie gaat het erom de lijken gecontroleerd te composteren in de grond. Dat proces duurt ongeveer een jaar, waarna het skelet fijngemalen wordt en in de urne kan.

1. In Brussel werd in 2018 de ordonnantie goedgekeurd om resomatie en humusatie op te nemen in de manieren van lijkbezorging.

Hoe staat de Vlaamse minister tegenover humusatie? Tegenover resomatie?

2. De minister gaf in zijn antwoord op schriftelijke vraag nr. 349 van 14 augustus 2020 aan dat hij over de ethische aspecten van resomatie en humusatie advies zou vragen aan het Belgisch Raadgevend Comité voor de Bio-Ethiek.

Kan de minister aangeven wanneer hij dat advies verwacht? Indien reeds verkregen, welke adviezen geven zij?

3. De minister gaf aan dat er een evaluatie en actualisatie komt van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging.

Hoever staat de administratie daarmee?

4. Heeft de minister al overleg gehad met collega-ministers over het ter beschikking stellen van gronden voor humusatie, inzake de energiewinning bij resomatie?
5. In hoeverre worden andere stakeholders mee betrokken in die evaluatie/actualisatie van het bovenvermelde decreet?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 154 van 25 januari 2021

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

1-2. Artikel 18 van de ordonnantie van 9 november 2018 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op de begraafplaats en de lijkbezorging bepaalt: "*De manieren van lijkbezorging zijn: 1° begraven; 2° uitstrooien of bewaren van de assen na crematie; 3° elke andere wijze bepaald door de Regering.*" Op grond van deze bepaling kan de Brusselse Regering in de toekomst nieuwe vormen van lijkbezorging toestaan. Daarover werden vooralsnog geen verdere beslissingen genomen. Het (Vlaams) decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en lijkbezorging heeft met artikel 15, §1, eerste lid een gelijkaardige bepaling.

Ik heb op 22 september 2020 advies gevraagd aan het Belgisch Raadgevend Comité voor Bio-ethiek over de ethische aspecten van resomatie en humusatie. Ik wacht dit advies af om een standpunt in te nemen over de implementatie van de genoemde alternatieve technieken van lijkbezorging.

3+5. De administratie is gestart met de voorbereiding van het project inzake actualisatie van de regelgeving over begraafplaatsen en lijkbezorging. In februari en maart 2021 zullen drie overlegmomenten met de belanghebbenden plaatshebben. Daarop zijn uitgenodigd:

- Uitvaartunie (Vlaamse vereniging van begrafenisondernemers);
- Funebra vzw (Koninklijke Federatie van Begraffenisondernemers);
- VNOC vzw (Vlaams Netwerk voor Openbare Crematoria);
- VVSG;
- VLAVABBS vzw (Vlaamse Vereniging van Ambtenaren en Beambten Burgerlijke Stand);
- 3 lokale besturen (Antwerpen, Gent en Kampenhout);
- Agentschap Zorg en Gezondheid;
- Agentschap Natuur en Bos;
- Departement Omgeving en OVAM, voor milieuaspecten.

4. Ik heb nog geen overleg gehad met collega-ministers over het ter beschikking stellen van gronden voor humusatie, inzake de energiewinning bij resomatie. We wachten eerst de resultaten af van de adviesvraag en de bevraging van de belanghebbenden. Indien er verdere stappen worden genomen, zullen we daarbij zeker het overleg binnen de Vlaamse Regering opstarten.